

PEDAGOGICKÁ KOMUNIKACE – SEMINÁŘ 4

Emocionální stránka komunikace

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ

1. Jaké jsou emocionální potřeby žáka?
2. N. A. Flanders nazval středoškolské třídy „citovými pouštěmi“. Jak této metafoře rozumíte?
3. Vzpomeňte si na učitele, jehož pedagogická komunikace
  - a) postrádala emocionální složku, (b) byla emocionálně pozitivní, (c) byla emocionálně negativní. Popište pedagogickou komunikaci těchto učitelů.

Empatie

- vychází z učitelova zájmu o žáka
- učitel by si měl klást otázku, jak se žák cítí, co prožívá v konkrétní vyučovací situaci
- je předpokladem pozitivního vztahu žáka k učiteli
- žák by měl mít pocit: *On (učitel) mi rozumí, sympatizuje se mnou.*

Akceptace – korektní, taktní, nepodezřívavý vztah učitele k žákům;

Konkrétní projevy akceptace: učitel

- nechá žáky dokončit práci, kterou vykonávají se zájmem
- nechá žáka domluvit, neskáče mu do řeči
- povzbuzuje žáka (i jeho nedokonalé pokusy)
- oceňuje hodnotné nápady žáka
- je k žákovi zdvořilý
- vyjadřuje sympatie ke všem žákům, nedává najevo lhostejnost či antipatii
- dodržuje pravidla, na nichž se se žáky dohodli

Entuziasmus

- je nakažlivý, infikuje žáky, je důležitou složkou motivace žáků
- učitel může sdělovat své osobní zkušenosti a zážitky
- nelze si představit zájem žáků o předmět, nemá-li ho sám učitel

Aktivní naslouchání

- poslech (fyziologická činnost) **X** naslouchání (psychologický proces)
- je pro něj důležitý respekt k tomu, s nímž hovoříme
- riziko „zaškatulkování“ (pasivní, pečlivý)
- problém dialogu učitel – žák: lpění na očekávané odpovědi žáka

Humor

- zlepšuje vztahy mezi učitelem a žáky, ale i mezi žáky navzájem
- humorné situace mohou být připravené i spontánní
- riziko: ironie a sarkasmus (v rukou učitele velice silná zbraň)

Gavora, P. (2005). *Učitel a žáci v komunikaci*. Brno: Paido.; Flanders, N.A. (1970). *Analyzing Teaching Behavior*. London: Addison-Wesley.

ÚKOL – TERMÍN ODEVZDÁNÍ: 8. 4. 2015

Do připravené odevzdávkové složky vložte **1. videonahrávku**, na níž bude zachyceno vaše dvouminutové vystoupení určené žákům 2. stupně ZŠ, v němž jim vysvětlujete něco z oboru, který studujete (např. pojem; vztah; porovnání jevů, v nichž se často chybí apod., studenti spec. pedagogiky mohou vystoupení směřovat k VŠ spolužákům); **2. psanou sebereflexi**, v níž postihnete, jak vnímáte a jak hodnotíte své vystoupení, v čem vidíte jeho silné, případně slabé stránky.

PEDAGOGICKÁ KOMUNIKACE – SEMINÁŘ 4

Emocionální stránka komunikace

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ

4. Jaké jsou emocionální potřeby žáka?
5. N. A. Flanders nazval středoškolské třídy „citovými pouštěmi“. Jak této metafoře rozumíte?
6. Vzpomeňte si na učitele, jehož pedagogická komunikace
  - b) postrádala emocionální složku, (b) byla emocionálně pozitivní, (c) byla emocionálně negativní. Popište pedagogickou komunikaci těchto učitelů.

Empatie

- vychází z učitelova zájmu o žáka
- učitel by si měl klást otázku, jak se žák cítí, co prožívá v konkrétní vyučovací situaci
- je předpokladem pozitivního vztahu žáka k učiteli
- žák by měl mít pocit: *On (učitel) mi rozumí, sympatizuje se mnou.*

Akceptace – korektní, taktní, nepodezřívavý vztah učitele k žákům;

Konkrétní projevy akceptace: učitel

- nechá žáky dokončit práci, kterou vykonávají se zájmem
- nechá žáka domluvit, neskáče mu do řeči
- povzbuzuje žáka (i jeho nedokonalé pokusy)
- oceňuje hodnotné nápady žáka
- je k žákovi zdvořilý
- vyjadřuje sympatie ke všem žákům, nedává najevo lhostejnost či antipatii
- dodržuje pravidla, na nichž se se žáky dohodli

Entuziasmus

- je nakažlivý, infikuje žáky, je důležitou složkou motivace žáků
- učitel může sdělovat své osobní zkušenosti a zážitky
- nelze si představit zájem žáků o předmět, nemá-li ho sám učitel

Aktivní naslouchání

- poslech (fyziologická činnost) **X** naslouchání (psychologický proces)
- je pro něj důležitý respekt k tomu, s nímž hovoříme
- riziko „zaškatulkování“ (pasivní, pečlivý)
- problém dialogu učitel – žák: lpění na očekávané odpovědi žáka

Humor

- zlepšuje vztahy mezi učitelem a žáky, ale i mezi žáky navzájem
- humorné situace mohou být připravené i spontánní
- riziko: ironie a sarkasmus (v rukou učitele velice silná zbraň)

Gavora, P. (2005). *Učitel a žáci v komunikaci*. Brno: Paido.; Flanders, N.A. (1970). *Analyzing Teaching Behavior*. London: Addison-Wesley.

ÚKOL – TERMÍN ODEVZDÁNÍ: 8. 4. 2015

Do připravené odevzdány vložte **1. videonahrávku**, na níž bude zachyceno vaše dvouminutové vystoupení určené žákům 2. stupně ZŠ, v němž jim vysvětlujete něco z oboru, který studujete (např. pojem; vztah; porovnání jevů, v nichž se často chybí apod., studenti spec. pedagogiky mohou vystoupení směřovat k VŠ spolužákům); **2. psanou sebereflexi**, v níž postihnete, jak vnímáte a jak hodnotíte své vystoupení, v čem vidíte jeho silné, případně slabé stránky.

<http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/10223/virtualni-hospitace-vychova-k-obcanstvi-prava-ditete.html/>